

Yhteenveto varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmasta

Moniammatillisen työryhmän
esitys 3.10.2024

PORVOO BORGÅ

PORVOO BORGÅ

Palveluverkkosuunnitelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä

- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmassa arvioidaan, miten lapsimäärä kehittyy eri alueilla Porvoossa sekä miten nykyiset koulut ja päiväkodit vastaavat lasten ja nuorten tarpeisiin.
- Palveluverkko suhteutetaan myös muihin toimintaympäristön muutoksiin, kuten lainsäädännöllisiin muutoksiin, rahoitus- ja kustannusmuutoksiin sekä peruskorjaus- ja uudisrakennustarpeisiin.
- Palveluverkkosuunnitelmaan on kirjattu palveluverkon uudistamistarpeet, suunnitteilla olevat uudisrakennus- ja korjaushankkeet sekä esitykset lakkautettavista kouluista ja päiväkodeista.
- Palveluverkkosuunnitelma pohjautuu palveluverkkoselvitykseen nykytilasta (toukokuu 2024). Suunnitelma on valmisteltu yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan, toimitilapalveluiden ja maankäytön suunnittelun, kehitysyksikön ja rahoitusjohdon kesken. Mukana työssä on ollut myös konsulttiyhtiö Boost Brothers Oy.

Lasten ja rahoituksen määrä vähenee

- Lasten määrä vähenee lähivuosina Suomessa merkittävästi syntyvyyden laskun vuoksi. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa uudistetaan parhaillaan eri puolilla Suomea. Jyrkimpien arvioiden mukaan lähes joka toinen suomalainen perusopetuksen koulu katoaa vuoteen 2040 mennessä. Lievempienkin arvioiden mukaan joka neljäs koulu on katoamassa.
- Lasten määrä vähenee myös Porvoossa, muuttoliikkeestä huolimatta. Väestöennusteen perusuran mukaan 0-18-vuotiaiden määrä tulee laskemaan Porvoossa vuodesta 2025 vuoteen 2040 mennessä noin 1700 lapsella. Positiivisemmankin ennusteen mukaan lapsimäärä laskee vajaalla 800 lapsella. Suunnittelussa käytetty perusuraa, joka on lähinnä nykyisiä toteutumia.
- Myös valtion rahoitus opetukselle ja varhaiskasvatukselle vähenee lapsimäärän laskun vuoksi. Jos lapsimäärä kehittyy väestöennusteen mukaisesti, ovat kaupungin vuosittaiset valtionosuudet vuonna 2030 noin 5,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2040 noin 12 miljoonaa euroa alhaisemmat kuin vuonna 2025.

Lasten vähentyessä palveluverkkoa täytyy karsia myös Porvoossa

jotta voimme tarjota pedagogisesti korkeatasoiset, hyvinvointia tukevat ja tasavertaiset opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut kaikille porvoolaisille lapsille ja nuorille myös tulevaisuudessa.

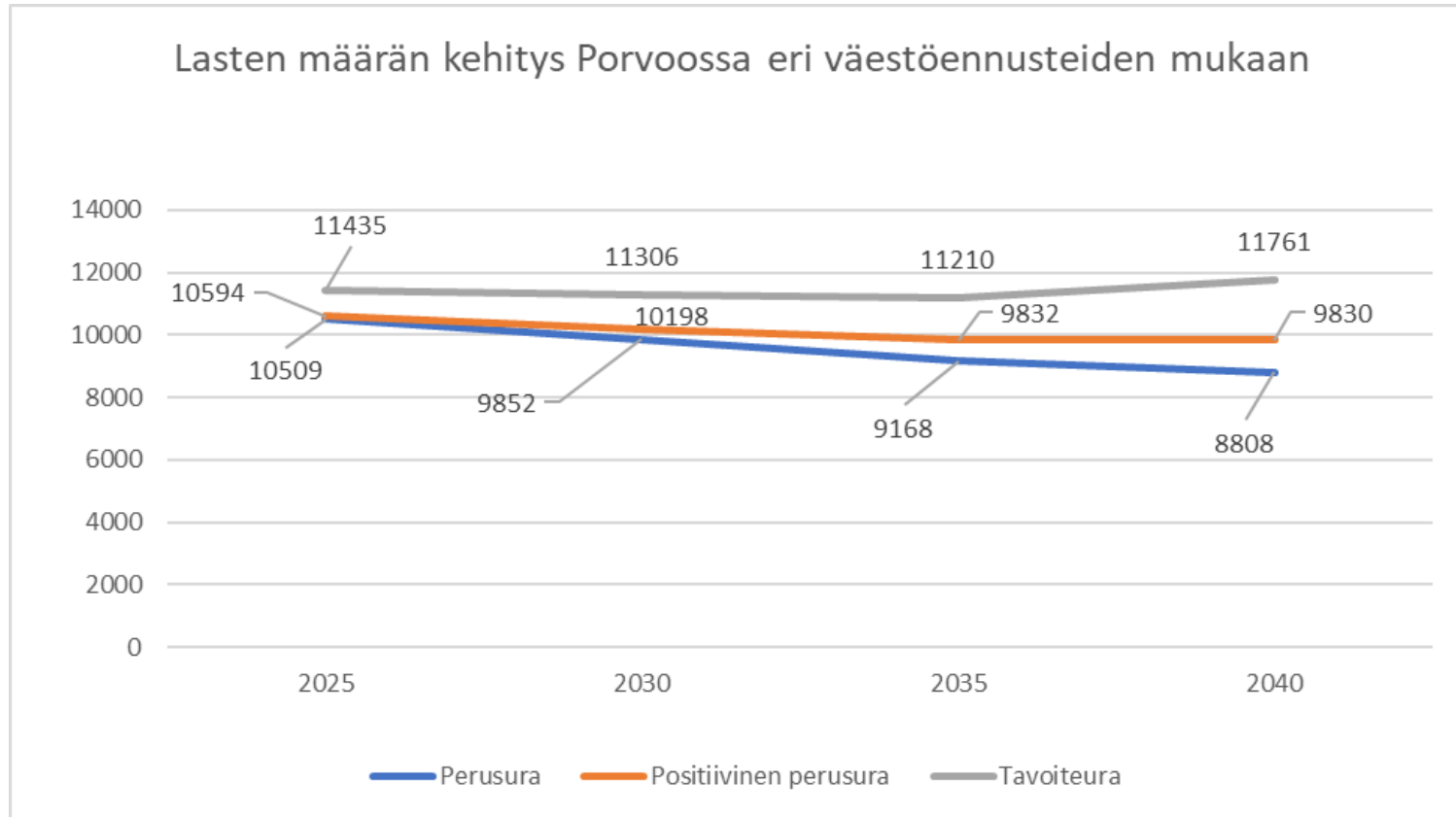
PORVOO BORGÅ

Jos emme karsi väljiksi jäävistä tiloista

Vaarana on, että joudumme karsimaan merkittävästi koulujen ja päiväkotien henkilöstömenoista, eli lasten opetuksesta ja varhaiskasvatuksesta. Tämä tarkoittaisi mm. suurempia ja epätasaisempia ryhmäkokoja sekä vähemmän aikuisia ja valinnaisaineita kouluissa.

Voimme joutua myös karsimaan muista merkittävistä hankkeista, rakennusten ylläpidosta ja muista kaupungin palveluista sekä kiristämään asukkaiden verotusta.

Kaikissa väestöennusteissa 0-18-vuotiaiden määrä laskee vuoteen 2035 saakka

Väestöennusteen perusura
Perustuu viimeisten viiden vuoden toteumaan.

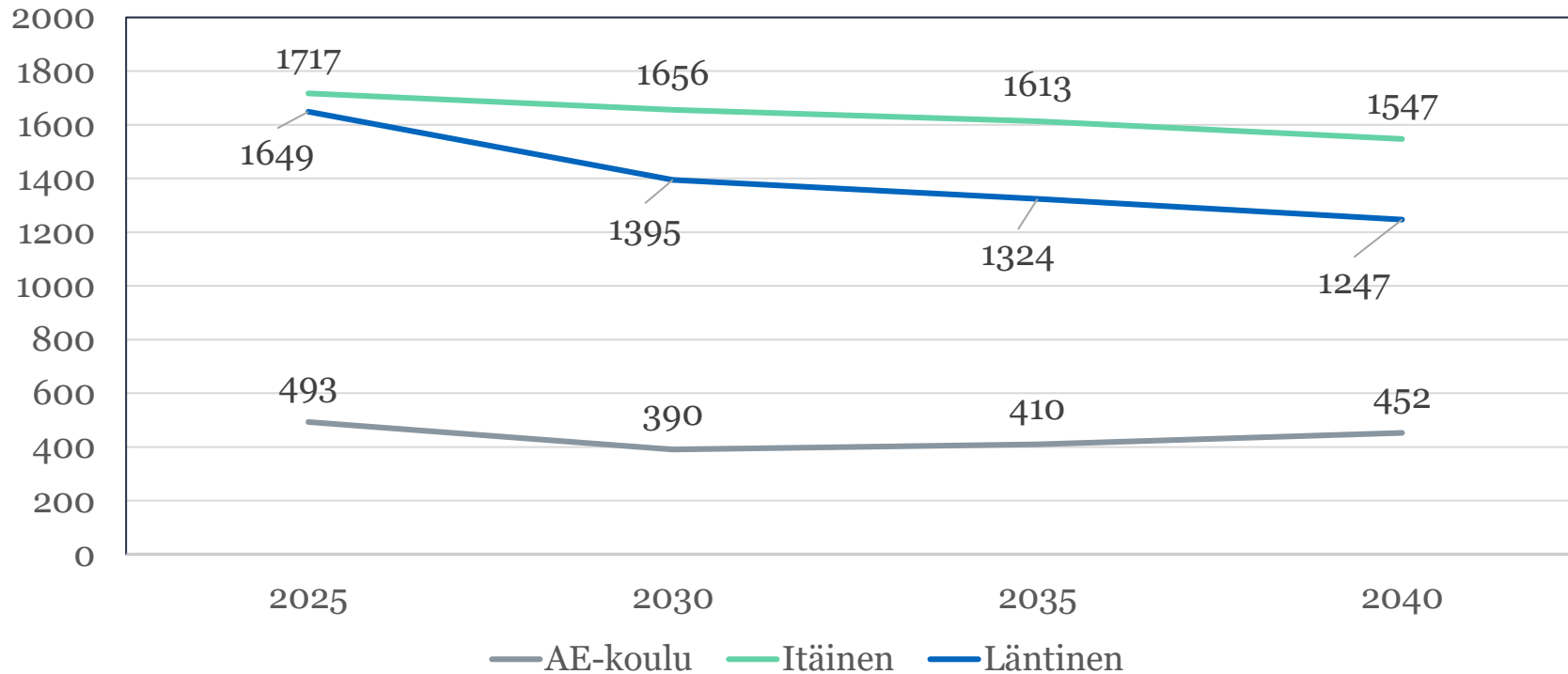
Väestöennusteen positiivinen ura
Painotetaan myönteisen kehityksen vuosia.

Tavoite
Perustuu kaupunkistrategiaan.
Toteutuneen kehityksen perusteella ei näytä realistiselta lähivuosina..

Kuntien Tiera on laatinut Porvoon kaupungille väestöennusteen Tilastokeskuksen kieli- ja aluekohtaisten väestöennusteiden perusteella. Kaikkiin väestöennusteen ennusteuriin sisältyy lisäksi kaupunkisuunnittelun tarkistama rakentamisen ennuste alueittain, eli kuinka paljon asuntorakentamista eri alueille ennustetaan tulevan.

Lasten määrän kehitys vaihtelee alueittain ja ikäryhmittäin

7-15-vuotiaiden suomenkielisten oppilaiden määrän ennuste

Lasten määrän kehitystä ennakoidaan myös alueittain ja ikäryhmittäin.

Lasten määrä ei vähene tasaisesti koko kaupungin alueella.

Esimerkki: Suomenkieliset perusopetusikäiset alueittain

Keskusta lähialueineen on vetovoimaisin alue

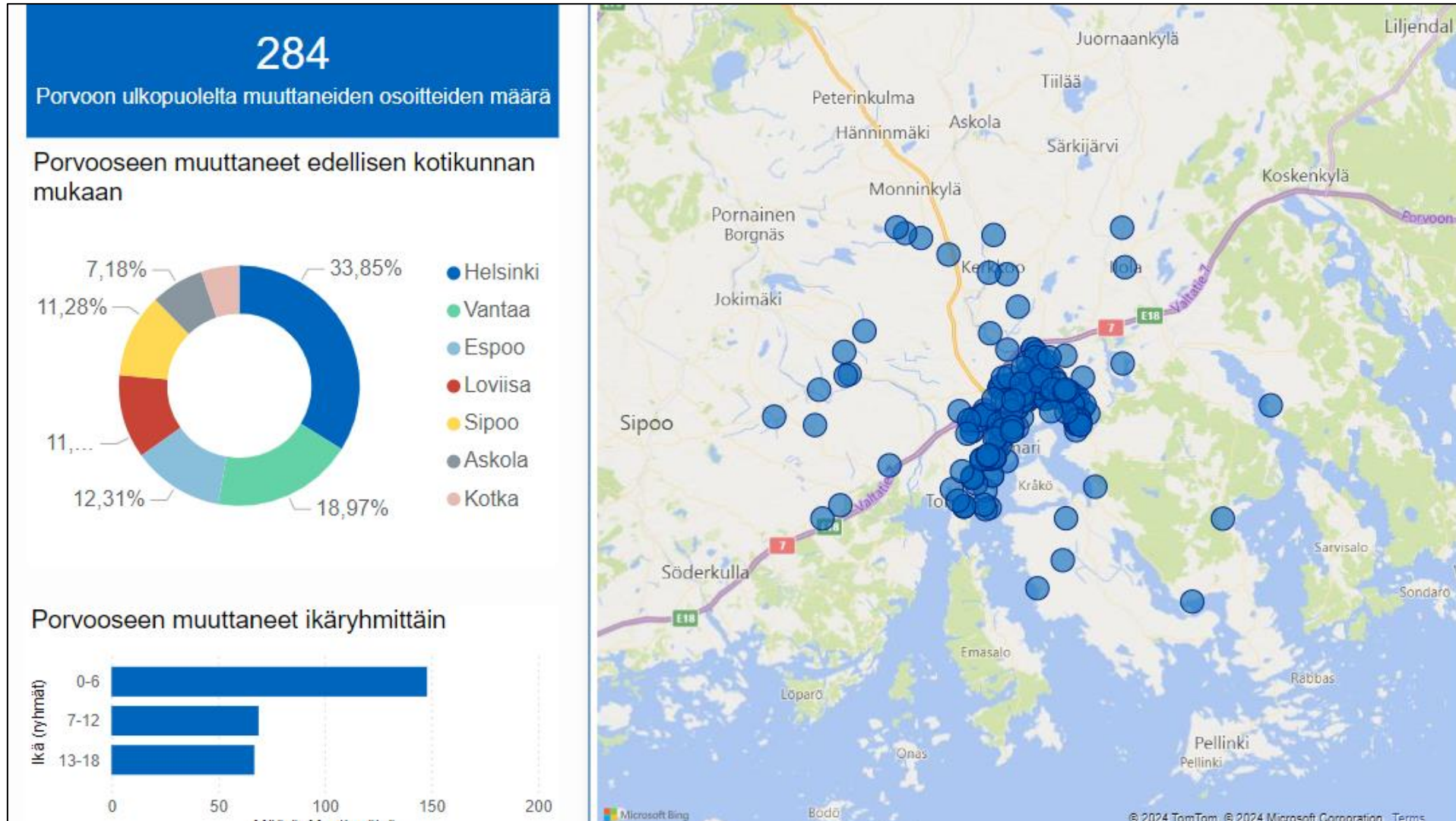
Pääosa kaupungin kasvusta suuntautuu keskeisille kaupunkialueille, kylien ja haja-asutusalueiden väkimäärä on lähtenyt laskuun.

Väestörakenteen muutosten valossa vetovoimaisimmat alueet Porvoossa ovat keskusta ja sen lähialueet, niin kerrostalorakentamisen kuin pientalorakentamisen kannalta.

Nuoria perheitä kiinnostavat varsinkin uudet omakotitaloalueet kaupungin keskeisillä alueilla.

Kaupunkirakenne tiivistyy ja täydentyy. Uutta rakentamista ohjataan palvelujen ja infran äärelle.

Porvoolaisiin osoitteisiin muuttaneet 0–18-vuotiaat 2023

Palveluverkkosuunnittelun periaatteet tiivistettynä, KH hyväksynyt huhtikuussa 2024 (1)

Kasvu ja oppiminen ovat toiminnan keskiössä, mm.

- Lasten ja nuorten hyvinvointi, yhdenvertaisuus
- Henkilöstön saatavuuden tukeminen, myös yksityistä varhaiskasvatusta
- Käyttötalousmenoista vähintään puolet ydintehtävään kasvun ja oppimisen henkilöstömenoihin

Palveluverkko tukee ehyen ja yhtenäisen kasvun- ja opinpolun muodostumista, mm.

- Palvelualueella joustavuuden vuoksi useita päiväkoteja ja kouluja
- Vähän siirtymiä, siirtymät nivelvaiheessa
- Esiopetusryhmiä muodostettaessa huomioidaan lapsen tuleva lähikoulu, esiopetus mahdollisuuksien mukaan koulujen tiloissa
- Joukkoliikennematkat tukevat saavutettavuutta ja turvallisuutta

Palveluverkko muodostuu toimivista ja taloudellisista yksiköistä, mm:

- Kohtuulliset yksikkökoot mahdollistavat palvelun tarkoituksenmukaisen ja taloudellisen järjestämisen
- Tasavertaisuus, pedagogisesti tarkoituksenmukaiset yksiköt
- Tilojen tehokas käyttö, muuntojoustavat tilat
- Luovutaan väliaikaistiloista sekä pienistä ja huonokuntoisista yksiköistä, kun oppilasmäärät laskevat
- Uudis- ja perusparannuskohteissa ja keskusta-alueella suurempia yksiköitä kuin keskustan ulkopuolella

Palveluverkkosuunnittelun periaatteet tiivistettynä, KH hyväksynyt huhtikuussa 2024 (2)

Palveluverkon suunnittelu perustuu tietoon, mm.

- Lähtökohtana viralliset oppilasmäärät ja -ennusteet, ennalta sovitut aluejaot ja lähtötiedot
- Yhteistyö kasvun ja oppimisen toimialan, toimitilapalveluiden, maankäytön suunnittelun, kehitysyksikön ja rahoitusjohdon kesken

Suomen- ja ruotsinkielisten palveluiden suunnittelussa yhtenevät periaatteet, mm.

- Huomioidaan mm. haja-asutusalueiden sivistyskeskustehtävä, saaristoalue, kaksikielisyys ja alueen maahanmuuttajaväestön osuus
- Luodaan ehdotus kummankin kieliryhmän osalta palveluverkkoon tehtävistä muutoksista, palvelujen sijainneista ja rakennuksiin kohdistuvista toimenpiteistä

Porvoo on investoinut noin 150 miljoonaa euroa koulujen ja päiväkotien rakentamiseen ja peruskorjaukseen viimeisten 12 vuoden aikana. Näissä investoinneissa Porvoo on kokoonsa nähden maamme kärkipäätä.

Palveluverkkoon on lisäksi vuoteen 2040 mennessä kohdistumassa noin 80 miljoonan euron investoinnit uusiin ja peruskorjattaviin päiväkoteihin ja kouluihin, jos palveluverkkoon ei tehdä muutoksia.

PORVOO BORGÅ

Päiväkotihankkeita 2012–2024

Kohde	Hanketyyppi	Valmistusvuosi	Investointi (€)
Omenatarhan päiväkoti	Uudisrakennus	2012	Elinkaari, 4 100 000
Ylä-Haikkoon päiväkoti	Uudisrakennus	2012	Elinkaari, 3 900 000
Hinthaaran päiväkoti	Uudisrakennus	2013	Elinkaari, 4 200 000
Suomenkylän päiväkoti	Peruskorjaus ja laajennus	2013	2 191 361
Eestinmäen päiväkoti	Laajennus	2015	3 178 000
Gammelbackan päiväkoti	Uudisrakennus	2017	Elinkaari, omassa taseessa 5 704 066
Mäntykummun päiväkoti	Uudisrakennus	2017	7 044 662
Toukovuoren päiväkoti	Uudisrakennus	2017	Elinkaari, omassa taseessa 5 570 247
Päiväkoti Helmi	Uudisrakennus	2018	Elinkaari, omassa taseessa 5 339 101
Päiväkoti Metsätähti	Uudisrakennus	2021	8 733 498
Bjurböle daghem	Uudisrakennus	2024	4 600 000
Jokilaakso/Kaarenkylän korvaava	Muutos	2024	420 000

Kouluhankkeita 2012–2024

Kohde	Hanketyyppi	Valmistusvuosi	Investointi (€)
Kvarnbackens skola	Peruskorjaus	2019	7 009 963
Lyceiparkens skola	Peruskorjaus	2016	1 092 087
Kanteletalo (Kevätkummun koulu)	Uudisrakennus	2017	Elinkaari 15 307 292
Tolkkisten koulu	Uudisrakennus	2018	Elinkaari 9 258 792
Grännäs skola	Uudisrakennus ja peruskorjaus	2018	5 510 194
Linnankosken lukio	Peruskorjaus	2018	8 916 200
Eklöfska skolan	Laajennus ja peruskorjaus	2019	5 381 006
Keskuskoulu	Korjaus	2019	1 089 683
Strömborgska skolan	Uudisrakennus	2019	19 973 090
AE-koulu	Korjaus	2021	54 609
Ilolan koulu	Uudisrakennus	2021	Kuntaleasing 2 400 000
Ilolan koulu, vanha osa	Korjaus	2021	341 157
Jokilaakson koulu	Uudisrakennus	2021	Kuntaleasing 3 300 000
Sannäs skola	Uudisrakennus	2021	Kuntaleasing 2 200 000
Sannäs skola, vanha osa	Korjaus	2021	1 773 000
Huhtisten koulu	Peruskorjaus, piha	2021	925 303
Jokilaakson koulu	Liikuntarakennuksen peruskorjaus	2022	Kuntaleasing 1 151 578
Vellamo-talo (Kevätkummun koulu)	Uudisrakennus	2022	Kuntaleasing 4 200 000
Linnajoen koulu	Peruskorjaus, piha	2022	2 083 619

Suunnitteilla edelleen paljon investointeja, noin 68 miljoonaa euroa

Hinthaaran sivistyskeskus, liikuntasali ja korjaus

Valmistuu 2025, kustannusarvio 5 miljoonaa euroa

Länsirannan avoimien varhaiskasvatuspalveluiden rakennus

Valmistuu 2025, kustannusarvio 0,8 miljoonaa euroa

Kvarnbackens skola, lisätilat

Valmistuu 2025, kustannusarvio 2,8 miljoonaa euroa

Eestinmäen päiväkodin uudisrakennus ja peruskorjaus

Valmistuu 2026, kustannusarvio 4,6 miljoonaa euroa

Huhtisen uusi päiväkot

Valmistuu 2026, kustannusarvio 8,85 miljoonaa euroa

Borgå gymnasium, liikuntarakennus

Valmistuu 2026, kustannusarvio 2,5 miljoonaa euroa

Gammelbackan koulu

Valmistuu 2028, kustannusarvio 28,5 miljoonaa euroa

Meritullin päiväkot

Valmistuu 2029, kustannusarvio 11 miljoonaa euroa

Kevätlaaksonniityn päiväkot

Valmistuu 2032, kustannusarvio 4,3 miljoonaa euroa

**Näiden investointien seurauksena
varhaiskasvatus voi luopua useista käytössä
olevista tilapäistiloista.**

Palveluverkko- suunnitelma

Palvelualueet ja kolme
vaihtoehtoa palveluverkon
kehittämiseksi

PORVOO BORGÅ

Palveluverkko- suunnittelu perustuu palvelualueisiin

Palvelualueet mahdollistavat joustavasti toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevien ryhmien ja kokonaisuuksien muodostamisen.

PORVOO BORGÅ

Palvelualueet 1/2

- Koulujen nykyiset oppilaaksiottoalueet yhdistettäisiin palvelualueiksi. Varhaiskasvatuksessa toimii jo kolme palvelualueetta, joiden perusteella lapsille tarjotaan varhaiskasvatuspaikkaa.
- Jatkossa perusopetukseen perustettaisiin kolme suomenkielistä ja kaksi ruotsinkielistä palvelualueetta. Palvelualueilla olisi useampia päiväkoteja ja kouluja. Lasten ja oppilaiden sijoittumista voidaan tarkastella tapauskohtaisesti palvelualueiden välillä.

Palvelualueet 2/2

- Palvelualue antaa paremmat mahdollisuudet rakentaa koulutulokkaiden ryhmät mahdollisimman tasavertaisiksi. Henkilöstökulujen osalta noin 20 oppilaan ryhmäkoot kouluissa ovat pedagogisesti toimivia ja kustannusten näkökulmasta optimaaliset.
- Ikäluokkien pienentyessä palvelualueella voitaisiin säädellä luokkien perustamista vuosittain ikäluokan koon mukaisesti, ja oppilasmääriä voitaisiin tasata joustavasti koulujen välillä. Tällöin myös henkilöstöllä olisi tasavertaisemmat työmäärät ja ryhmäkoot.
- Päätöksenteon tueksi tarvittaisiin palvelualueiden määrittelyn lisäksi uudet oppilaaksioton kriteerit ja ohjeet. Kriteerit määriteltäisiin palveluverkkosuunnitelman hyväksymisen jälkeen, kun valtuusto on päättänyt hallintosäännön muuttamisesta.

Palvelualueet, nykyiset koulut

Suomenkieliset koulut

- Itäinen alue: Kevätkummun, Epoon, Ilolan, Keskuskoulun ja Huhtisen koulut. Yläkoulu Linnajoen koulu.
- Läntinen alue: nykyiset Hinthaaran, Kulloon, Tolkkisten, Hamarin, Peipon ja Jokilaakson koulut. Yläkoulu Pääskytien koulu.
- Albert Edelfeltin koulun alue (yhtenäiskoulu)

Ruotsinkieliset koulut

- Itäinen alue: nykyiset Kvarnbacken, Vårberga, Sannäs ja Grannäs koulut. Yläkoulu Lyceiparkens skola.
- Läntinen alue: nykyiset Strömborgska (yhtenäiskoulu), Eklöfska, Hindhår ja Kullo koulut

Palvelualueet, nykyiset päiväkodit

Keskusta-pohjoinen alue

- Huhtisen päiväkot, Huvikummun päiväkot, Kuutamopolun päiväkot, Sagobackens daghem, Puistopäiväkot
- Yksityiset päiväkodit: Porvoo English playschool PEP, Solhem, Seurakunnan päiväkot Lillat, Lekskolan Regnbågen, Steinerpäiväkot Päivänsäde, Touhula Porvoo

Itäinen alue

- Bjurböle daghem, Epoon päiväkot, Kevätuulen päiväkot, Mäntykummun päiväkot, Omenatarhan päiväkot, Toukovuoren päiväkot
- Yksityiset päiväkodit: Norlandia päiväkot Tupa

Läntinen alue

- Gammelbackan päiväkot, Eestinmäen päiväkot, Haikobrinks daghem, Hinthaaran päiväkot, Hornhattulan päiväkot, Kulloon päiväkot, päiväkot Helmi, päiväkot Metsätähti, Ylä-Haikkoon päiväkot
- Yksityiset päiväkodit: Touhula Horisontti, Norlandia päiväkot Kammari

Kolme vaihtoehtoa

palveluverkon
kehittämiseksi

PORVOO BORGÅ

PORVOO BORGÅ

Ei karsita palveluverkkoa (0)

- Tehdään suunnitellut uudis- ja peruskorjausinvestoinnit, yhdestäkään koulusta tai päiväkodista ei luovuta.
- Palvelualueet muodostetaan (useammasta oppilaaksiottoalueesta) ja ryhmäkokoja optimoidaan palvelualueen sisällä. Ryhmäkoot ovat silti epätasaisia.
- Optimoitujen ja optimaalisten ryhmäkokojen saavuttamiseksi, joissain kouluissa ei lapsimäärän vähetessä muodostu alkavia luokkia.
- Lapsimäärän vähetessä tarkastelukauden loppupuolella 2035–2040 voi muodostua kouluja, joissa ei ole lainkaan lapsia.
- Tilatehokkuus heikkenee ja on edelleen epätasainen.
- Kustannukset oppilasta kohden kasvavat voimakkaasti vuoteen 2040 mennessä, koska palveluverkon kapasiteettia kasvatetaan, mutta samalla lapsimäärät pienenevät.
- Tällä ei saavuteta taloudellisia tavoitteita eikä se ole toiminnallisesti järkevä.

Arvio vaikutuksista 15 vuoden aikana:

- **Täyttöaste** nykytilassa 38–176 %,
- Su koulu 38–114 %
- Sve koulu 64–112 %
- PK: 39–176 %
epätasaisuus ja väljyys lisääntyvät vuoteen 2040 mennessä
- **Luokkakoko** nykytilanteen mukaan: erittäin epätasainen.
- **Muutoksia** nykyisten oppilasmäärien mukaan: noin 300 lasta, Peipon koulusta siirrytään Gammelbackan kouluun (200–300 oppilasta).

Vaihtoehto 1

- **Vuosina 2025–2029:**
 - **Varhaiskasvatus:**
 - Huhtisen päiväkodin väistö- ja vuokratiloista ja Huvikummun päiväkodista luovutaan ja lapset siirtyvät Huhtisen uuteen päiväkotiin vuonna 2026.
 - Opintien tilapäistiloista luovutaan ja kolme esiopetusryhmää siirtyy Gammelbackan uuteen kouluun vuonna 2028.
 - Meritullin päiväkoti valmistuu, jolloin Puistopäiväkodista ja keskustan tilapäistiloista luovutaan vuonna 2029.
 - Kevätlaaksonniityn päiväkodin tarve arvioidaan.
 - **Suomenkielinen opetus:**
 - Epoon koulusta luovutaan vuonna 2025 ja Ilolan koulusta vuonna 2026. Oppilaat siirtyvät Keskuskouluun.
 - Peipon koulun oppilaat siirtyvät Gammelbackan kouluun vuonna 2028.
- **Vuosina 2030–2034:**
 - **Ruotsinkielinen perusopetus:** Vellamo-moduuli siirtyy Vårberga skolasta Kevätkummun kouluun vuonna 2032
- **Vuosina 2035–2040**
 - **Ruotsinkielinen perusopetus:** Kullo skolan lakkautetaan vuoteen 2040 mennessä.

Arvio vaikutuksista 15 vuoden aikana:

- **Täyttöaste** ennusteen mukaan vuonna 2040: 74 %
- **Luokkakoko** nykytilanteen mukaan: erittäin epätasainen.
- **Muutoksia** nykyisten oppilasmäärien mukaan: alle 500 oppilaalle, sis. Peipon koulun oppilaat

Vaihtoehto 2

- **Vuosina 2025–2029:**
 - **Varhaiskasvatus:** kuten vaihtoehdossa 1
 - **Suomenkielinen perusopetus:**
 - Epoon koulusta luovutaan 2025 ja Ilolan kouluista luovutaan 2026
 - Hamarin koulu Gammelbackan koulun sivupisteeksi 2027
 - Peipon koulun oppilaat siirtyvät Gammelbackan kouluun vuonna 2028.
 - Tolkkisten koulun parakeista luovutaan 2028.
- **Vuosina 2030–2034:**
 - **Varhaiskasvatus:** Kulloon päiväkodista luovutaan 2035 mennessä.
 - **Suomenkielinen perusopetus:** Kulloon koulusta luovutaan vuonna 2035
 - **Ruotsinkielinen perusopetus:** Kullo skolasta luovutaan jo vuonna 2030 ja Vellamo-moduuli siirtyy Vårberga skolasta Kevätkummun kouluun vuonna 2032
- **Vuosina 2035–2040**
 - **Varhaiskasvatus:** Jokilaakson päiväkotiryhmät siirretään toisiin päiväkoteihin vuonna 2036
 - **Suomenkielinen perusopetus:**
 - Jokilaakson koulusta luovutaan 2036
 - AE:n pienluokat siirretään Pääskytielle 2036

Arvio vaikutuksista 15 vuoden aikana:

- **Täyttöaste** ennusteen mukaan vuonna 2040: 76 %
- **Luokkakoko** nykytilanteen mukaan: tasoittunut hieman.
- **Muutoksia** nykyisten oppilasmäärien mukaan vuoteen 2040 mennessä alle 1000 oppilaalle sisältäen Peipon koulun oppilaat

Vaihtoehto 3

- **Vuosina 2025–2029 :**
 - **Varhaiskasvatus:** Kuten vaihtoehdossa 1 ja Epoon päiväkodista luovutaan 2029
 - **Suomenkielinen perusopetus:** Epoon (2025) ja Ilolan kouluista (2026) luovutaan, Peipon koulu siirtyy Gammelbackaan ja Tolkkisten koulun parakeista luovutaan 2028
 - **Ruotsinkielinen perusopetus:** Kullo skolasta luovutaan 2028.
- **Vuosina 2030–2034:**
 - **Varhaiskasvatus:**
 - Kulloon päiväkodista luovutaan 2035 mennessä
 - Jokilaakson päiväkotiloista luovutaan 2031
 - Kevätlaaksonniitty investoinnista luopuminen arvioidaan
 - **Suomenkielinen perusopetus:**
 - AE:n pienluokat siirretään Pääskytielle 2031
 - Jokilaakson koulusta luovutaan 2031
 - Hamarin koulusta luovutaan 2033
 - Kulloon koulusta luovutaan 2033
 - **Ruotsinkielinen perusopetus:** Sannäs skolasta luovutaan 2032 ja Vellamo-moduuli siirtyy Vårberga skolasta Kevätkummun kouluun vuonna 2032
- **Vuosina 2035–2040**
 - **Suomenkielinen perusopetus:**
 - Vellamo-moduuli Kevätkummun koulussa suljetaan 2038
 - Linnanjoen koulu ja Keskuskoulu yhtenäiskouluksi 2035
 - **Ruotsinkielinen perusopetus:** Hindhår skolasta luovutaan 2038

Arvio vaikutuksista 15 vuoden aikana:

- Täyttöaste: 80 %
- **Luokkakoko** nykytilanteen kouluissa: tasaisin.
- **Muutoksia** nykyisten oppilasmäärien mukaan vuoteen 2040 mennessä reilulle 2000 oppilaalle, sisältäen Peipon, Linnanjoen ja Keskuskoulun oppilaat

Tilakapasiteetti ja täyttöaste

Kapasiteettitarkastelun mukaan kouluissa ja varhaiskasvatuksessa olisi riittävästi kapasiteettia kaikissa vaihtoehdoissa, vaikka oppilas- ja lapsimäärä kehittyisi väestöennusteen positiivisen perusuran mukaisesti.

Lapsivaikutusten arviointi

PORVOO BORGÅ

PORVOO BORGÅ

Lapsivaikutusten arviointi – osallistamisen prosessi

Palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman toteutuksen keskiössä on läpi työn lapsivaikutuksien huomioiminen. Lapsivaikutusten arviointia on tehty kahdessa vaiheessa: palveluverkon nykytilan selvityksen yhteydessä sekä palveluverkkosuunnittelun yhteydessä. Lapsivaikutusten arviointi sisältää sekä lasten että vanhempien tai lähiaikuisten osallistamista työn molemmissa vaiheissa ja tehtävien toimenpide-ehdotusten analysoinnissa. Osallistamisesta vastasi ulkopuolinen taho (Boost Brothers).

Lapsille osoitetut kyselyt
touko-kesäkuussa 2024

Vastaajia

Varhaiskasvatuksen yksiköistä:
suom. 7 ja ruots. 3
yksiköitä yhteensä 56

Kouluista:
suom. 13/14
ruots. 6/9

Koulujen työpajassa 15.8.2024 ja
lisäkysymyksiin edustajat joka
koulusta.

Huoltajat
kyselyt touko-kesäkuussa 2024

Vastaajia

Varhaiskasvatus
suom. 212 ja ruots. 46

Perusopetus
suom. 471 ja ruots. 232
(Poff virallisena edustajana työpajassa)
Oppilaita 3790 ja 1750

Info- ja kuulemistilaisuus
10.10.2024

Muut tahot

Nuorisovaltuusto:

virallisesti kutsuttuna
15.8.2024 työpajaan,
lausuntamahdollisuus

Henkilöstö (1340):

Erilaiset
henkilöstöfoorumit,
johtoryhmät, Tatuta-
työpajat, UKK- sivusto

Osallistaminen: Kyselyiden ja työpajan päätulokset

Lapset pitävät **varhaiskasvatuksessa** mukavina asioina leikkimistä ja liikkumista muiden kanssa, sisäliikuntaa, pihan leikkivälineitä, leluja sisällä ja kavereita. Ikävinä nostavat esille yksin leikkimisen, päivälevon ja ohjatut aamupiirit

Hyvä koulu: on kavereita, ei kiusata, on luotettavia opettajia ja aikuisia ja on turvallista ja työrauhaa. Saman luokkatason ryhmiä pidettiin tärkeinä yksin jäämisen ehkäisijöinä. Tilojen tulee olla viihtyisiä, valaistukseltaan ja sisäilmaltaan hyviä, värikkäitä ja monipuolisia. Pihassa tärkeimpiä asioita ovat keinut, peli- ja fudiskentät, katokset ja puut (sade- ja aurinkosuoja) ja luonto. Koulumatkan tulee olla turvallinen ja lyhyt.

Varhaiskasvatuksessa huoltajien mielestä tärkeintä on se, että osaava henkilökuntaa on riittävästi, lapsi menee mielellään hoitopaikkaan aamuisin, ja tilat ovat terveelliset ja turvalliset. Pihassa tulisi olla nykyistä enemmän suojaa tuulelta ja paahteelta.

Oppilaiden huoltajien mielestä koulunkäynnissä tärkeimpiä asioita ovat osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta sekä se, että lapsi menee mielellään kouluun. Tärkeinä nostettiin myös liikuntatilojen käytettävyyden, turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamisen sekä koulujen piha-alueet, joissa on kehitettävää mm. tilan tuntua, ja oppituntien työrauhan varmistamisen.

Lapsivaikutusten arvioinnin koontitaulukko

1) Lapsen oikeus laadukkaaseen kasvuun ja oppimiseen palveluiden järjestämisessä	Opetussuunnitelmien monipuolinen toteutuminen (varhaiskasvatus ja perusopetus)	Opetussuunnitelmien mukainen palvelu ja opetus toteutuvat laadukkaana, mutta nykytilassa ja jäävissä pienemmissä kouluyksiköissä valinnaisryhmien kokoaminen ja laajempi tarjonta haastavaa oppilasmäärän vähyden vuoksi.	Opetussuunnitelmien mukainen palvelu ja opetus toteutuvat laadukkaana, mutta nykytilassa ja jäävissä pienemmissä kouluyksiköissä valinnaisryhmien kokoaminen ja laajempi tarjonta haastavaa oppilasmäärän vähyden vuoksi.	Opetussuunnitelmien mukainen palvelu ja opetus toteutuvat laadukkaana, mutta nykytilassa ja jäävissä pienemmissä kouluyksiköissä valinnaisryhmien kokoaminen ja laajempi tarjonta haastavaa oppilasmäärän vähyden vuoksi. Laajemmat rakenteelliset ratkaisut ja toiminnan lehostaminen voivat merkittävästi tasavertaisata opetussuunnitelman toteuttamista.	LAPSET: Tärkeitä ja pidettyjä ovat leikki sisä ja ulkona, ohjattu toiminta (aamupiiri, askartelu)	OPPILAAT: Hyvä koulu ja turvallisuus muodostuu luotettavista opettajista, kavereista ja aikuisista	Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti taan tarpeen ilmeessä. Koulun koko ei yksinään kerro opetussuunnitelman toteutumisen laadusta.
	Vuosiluokittainen opetus ja ryhmäkoot	Opetusryhmien muodostaminen vuosiluokittain ei nykytilanteessa ja jäävissä pienemmissä yksiköissä aina mahdollista. Suomen koulukäytännöllä on	Suuremmissa osassa kouluja opetusryhmien muodostamiseen vuosiluokittain tasavertaisemmat mahdollisuudet. Ryhmäkoot paremmin yhdenvertaisia	Opetusryhmien muodostamiseen vuosiluokittain merkittävästi paremmat mahdollisuudet. Ryhmäkoot merkittävästi paremmin yhdenvertaisia eri kouluyksiköissä. Yksityisesti	HUOLTAJAT: Isoissa yksiköissä on tilkaa melue ja muita haittoja	OPPILAAT: samalla luokka-asteilla on oltava kavereita, koska silloin yksin jäämisen riski on mahdollisimman pieni ja kaverin kanssa on	Perusopetuslain mukaan opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmasa

- Lapsivaikutusten arviointi on koottu kolme vaihtoehtoa yhdistävään taulukkoon. Lasten ja huoltajien osallistaminen on yksi osa tarkasteltavia perusteita.
- Jokaisessa vaihtoehdossa **ydintoiminnan laatu** tulee säilyä mahdollisimman laadukkaana.
- Selkeimmät vaikutukset ovat suomenkielisen perusopetuspalveluiden uudet **palvelualueet** ja varhaiskasvatuspalveluiden joidenkin **palveluiden suurempi keskittäminen keskusta-alueelle**. Toiminnan tehostaminen tuo enemmän lapsia ja oppilaita vähempään määrään yksiköitä. Tämä **vahvistaa henkilöstön kollegiaalisuutta ja osaamisen keskittymistä, varmistaa tukipalveluiden, oppimisen ja koulunkäynnin tuen saavutettavuutta ja laajentaa kouluissa tasapuolisemmin valinnaisaineiden ja harrastustoiminnan tarjontaa**.
- Vaihtoehtojen vaikutukset lapsiin vaihtelevat lyhyellä aikavälillä nykyisen koulun lakkautuksesta, toiseen tai uuteen kouluun siirtymisestä, koulumatkan pitenemisestä tai lyhenemisestä siihen, että omaan kouluun tulee mahdollisesti uusia oppilaita ja mahdollisesti niin, ettei mitään muutosta tule tapahtumaan.
- Kasvun ja oppimisen toimialalla lapsivaikutusten arviointi tehdään aina sivistyslautakuntassa 15.12.2022 § 175 päätetyn mallin mukaisesti.**
- Prosessin jatkosta:** Valitun vaihtoehdon yksiköissä, joissa on odotettavissa suurempia toiminnallisia muutoksia, tullaan tekemään tarkennettua lapsivaikutusten arviointia. Tärkeää on aina pitää lapsivaikutusten arviointia mukana päätöksenteossa ja myös päätösten vaikutusten seurannassa.

Henkilöstö- vaikutukset

Palveluverkkosuunnitelman henkilöstövaikutukset syntyvät ryhmien määrän vähentymisestä. Kun ryhmiä on vähemmän, myös henkilöstöä tarvitaan vähemmän.

PORVOO BORGÅ

PORVOO BORGÅ

Henkilöstövaikutukset

- Suunnitelmassa olevissa taloudellisissa laskelmissa on lähtökohtana ollut, että henkilöstökustannuksista 40 prosenttia siirtyy uuteen toimipisteeseen toiminnan siirtymisen myötä.
- Opetusryhmien väheneminen vähentää suoraan opetushenkilöstön ja koulunkäynninohjaajien lukumäärää. Yhden ryhmän väheneminen vähentää myös yhden opettajan työpanoksen. Lisäksi laskennallisesti vähenee noin 0,3–0,5 koulunkäynnin ohjaajan työpanos. Siten enimmillään vuoteen 2040 mennessä ryhmien vähentämisen myötä vähenisi 33 opettajan työpanos ja noin 13–17 koulunkäynninohjaajan työpanos. Kokonaisen toimipisteen lakkauttaminen vähentää myös koulun tukipalveluhenkilöstön määrää pienimmissä toimipisteissä noin 2 työntekijän verran.
- Myös varhaiskasvatuksessa henkilöstötarve vähenee ryhmien suhteessa. Esitetyn väestöennusteen perusuran mukaisesti varhaiskasvatuksen ryhmien määrä vähenisi enimmillään 14 ryhmää mikä tarkoittaa 28 varhaiskasvatuksen opettajaa ja/tai varhaiskasvatuksen sosionomia sekä 14 lastenhoitajaa vähemmän.
- Henkilöstön eläköityminen mahdollistaa sen, että henkilöstölle riittää edelleen töitä, vaikka ryhmien väheneminen pienentääkin henkilöstötarvetta. Eläköityvien henkilöiden paikat voidaan tarvittaessa täyttää sisäisin siirtein.

Henkilöstötarpeen ja ryhmien vähentyminen kouluissa

Vaihtoehto 1	Opetusryhmien vähennys		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Suomenkieliset palvelut	5-8 ryhmää	7-10 ryhmää	10-12 ryhmää
Ruotsinkieliset palvelut	1-4 ryhmää	3-6 ryhmää	5-6 ryhmää

Vaihtoehto 2	Opetusryhmien vähennys		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Suomenkieliset palvelut	4-7 ryhmää	7-10 ryhmää	7-12 ryhmää
Ruotsinkieliset palvelut	1-4 ryhmää	4-8 ryhmää	6-9 ryhmää

Vaihtoehto 3	Opetusryhmien vähennys		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Suomenkieliset palvelut	4-7 ryhmää	12-15 ryhmää	noin 20 ryhmää
Ruotsinkieliset palvelut	1-4 ryhmää	8-12 ryhmää	11-13 ryhmää

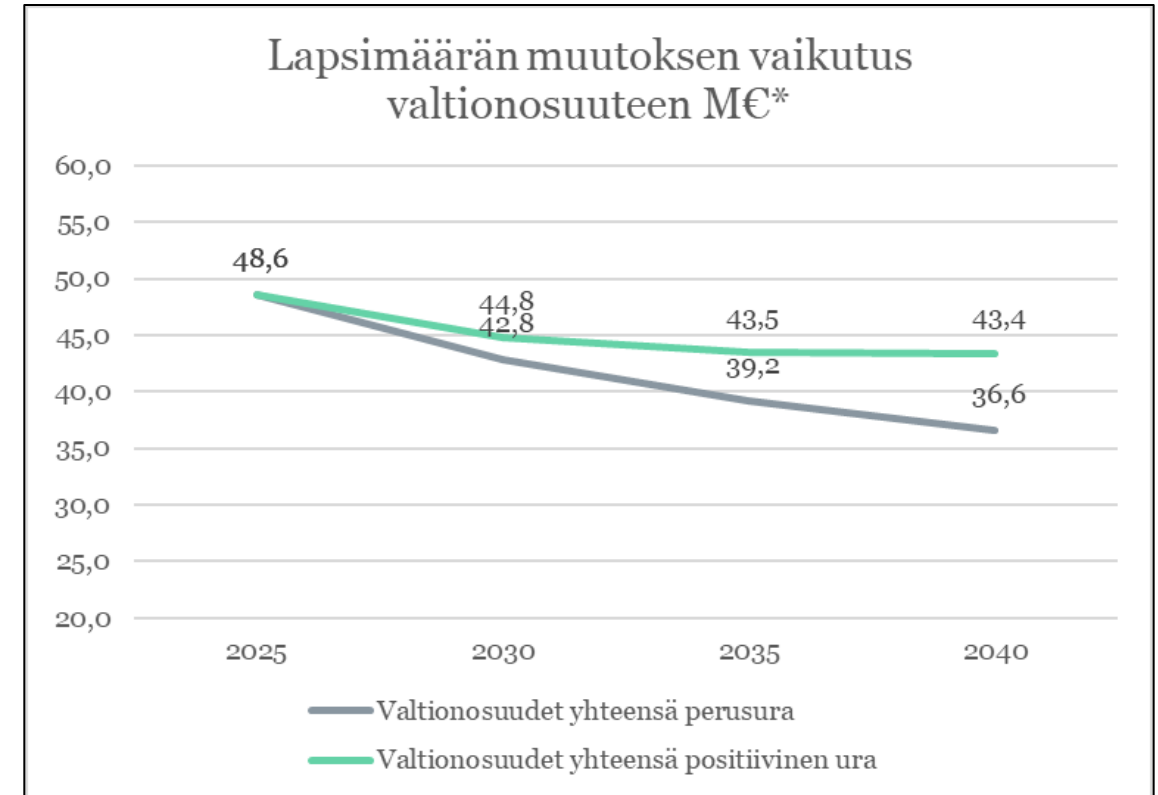
Kustannukset

Valtion vuosittaisen rahoituksen opetukselle ja varhaiskasvatukselle ennakoidaan vähenevän jopa 12 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä.

PORVOO BORGÅ

Opetukseen ja varhaiskasvatukseen rahoitus vähenee

- Valtion rahoitus opetukselle ja varhaiskasvatukselle vähenee lapsimäärän laskun vuoksi.
- Jos lapsimäärä kehittyy väestöennusteen perusuran mukaisesti, ovat kaupungin vuosittaiset valtionosuudet vuonna 2030 noin 5,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2040 noin 12 miljoonaa euroa alhaisemmat kuin vuonna 2025.
- Lisäksi täytyy varautua siihen, että Porvoon valtionosuudet vähentyvät edelleen käynnissä olevan valtionosuusuudistuksen seurauksena.
- Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että koulujen ja varhaiskasvatuksen kulujen kasvua hillitään noin 10,9 miljoonalla eurolla vuoteen 2027 mennessä.

Keskimääräiset vuosittaiset käyttökustannukset viiden vuoden ajanjaksoilla

Keskimääräiset vuosittaiset käyttökustannukset viiden vuoden ajanjaksoilla						
	2024–2029	€/oppilas	2030–2034	€/oppilas	2035–2040	€/oppilas
Ei karsita palveluverkkoa (o)	91 262 759 €	11 840 €	89 142 700 €	12 919 €	87 998 638 €	13 576€
Vaihtoehto 1	90 671 859 €	11 763 €	88 221 700 €	12 786 €	86 986 431 €	13 420 €
Vaihtoehto 2	90 653 700 €	11 761 €	87 845 630 €	12 731€	85 841 395 €	13 243 €
Vaihtoehto 3	90 434 626 €	11 733 €	85 785 651 €	12 433 €	82 594 405 €	12 742 €

Vaihtoehtojen 1-3 vuosien 2024–2029 keskimääräiset vuotuiset käyttökustannukset ovat noin 0,6–0,8 miljoonaa euroa alemmat kuin vaihtoehdossa o.

Vaihtoehtojen 1-3 vuosien 2030–2034 keskimääräiset vuotuiset käyttökustannukset ovat noin 0,9–3,3 miljoonaa euroa alemmat kuin vaihtoehdossa o.

Vaihtoehtojen 1-3 vuosien 2035–2040 keskimääräiset vuotuiset käyttökustannukset ovat noin 1,0–5,4 miljoonaa euroa alemmat kuin vaihtoehdossa o.

Kumulatiivinen säästö vuoteen 2024 verrattuna

Kumulatiivinen säästö vuoteen 2024 verrattuna	2040
Vaihtoehto 1	12 620 536 €
Vaihtoehto 2	20 316 858 €
Vaihtoehto 3	47 947 075 €

Vaihtoehto 1

- Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden menot olisivat vuosina 2024–2029 keskimääriin 90,7 miljoonaa euroa vuodessa, eli noin 0,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin ns. nollavaihtoehdossa.
- Tarkastelujakson lopussa vuonna 2040 vuosittaiset kustannukset olisivat noin 1,0 miljoonaa euroa alemmat kuin nollavaihtoehdoissa ja kumulatiivisesti säästöä kertyisi noin 12,6 miljoonaa euroa nollavaihtoehtoon verrattuna vuoteen 2040 mennessä.

Vaihtoehto 2

- Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden menot olisivat vuosina 2024–2029 keskimääriin 90,7 miljoonaa euroa vuodessa, eli noin 0,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin ns. nollavaihtoehdossa.
- Tarkastelujakson lopussa vuonna 2040 vuosittaiset kustannukset olisivat noin 2,2 miljoonaa euroa alemmat kuin nollavaihtoehdoissa ja kumulatiivisesti säästöä kertyisi noin 20,3 miljoonaa euroa nollavaihtoehtoon verrattuna vuoteen 2040 mennessä.

Vaihtoehto 3

- Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden menot olisivat vuosina 2024–2029 ovat keskimääriin 90,4 miljoonaa euroa vuodessa, eli noin 0,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin ns. nollavaihtoehdossa.
- Tarkastelujakson lopussa vuonna 2040 vuosittaiset kustannukset olisivat noin 5,4 miljoonaa euroa alemmat kuin nollavaihtoehdoissa ja kumulatiivisesti säästöä kertyisi noin 47,9 miljoonaa euroa nollavaihtoehtoon verrattuna vuoteen 2040 mennessä.

Päätöksenteko

PORVOO BORGÅ

PORVOO BORGÅ

Millä perusteella on esitetty, että tietyistä kouluista tai päiväkodeista luovutaan?

Taustalla kokonaisarviointi, joka perustuu palveluverkkosuunnittelun periaatteisiin. Arviointikriteereinä mm:

- Lapsi- ja oppilasmäärän kehitys
- Palvelutarjonnan sisältö: yhdenvertaisuus, koulunkäynnin tuen palvelut
- Palveluverkon eheys (siirtymät vain nivelvaiheissa)
- Kaupunkirakenteen kehitys, palvelujen kysyntä ja tarve
- Kiinteistön sijainti, saavutettavuus ja asiointisuunnat
- Kiinteistön kunto ja käytettävyys pedagogiikan näkökulmasta
- Kustannus- ja tilatehokkuus, yksikkö- ja ryhmäkoot, henkilöstön saatavuus
- Käyttötaloudesta vähintään puolet kohdistuu tulevaisuudessa henkilöstömenoihin

Päätöksentekomalli

Hyväksytään palveluverkkosuunnitelma:

- Päätetään ottaa käyttöön varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen palvelualueet. Palvelualueilla on useampia päiväkoteja ja kouluja.
- Päätetään uudistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa valitun vaihtoehdon mukaisesti.
- Valitun vaihtoehdon toimeenpano:
 - Päätetään hyväksyä toimenpiteet vuosille 2025–2029. Nämä toimenpiteet viedään talousarvioon tulevina vuosina. Ennen päätöksentekoa käydään yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön kanssa.
 - Vuosien 2030–2034 ja 2035–2040 osalta on hahmoteltu muutoksia, mutta niistä tehdään tarkemmat päätökset myöhemmin väliarviointien jälkeen, kun tiedetään tarkemmin miten Porvoon kaupungin väestö ja erityisesti lasten määrä sekä rahoitus kehittyvät. Väliarviointi tehdään kerran valtuustokaudessa väestö- ja taloustietojen sekä kaupunkirakenteen kehityksen pohjalta.
 - Toimeenpanosta päätetään vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Kuinka päätöksenteko etenee?

- Palveluverkkosuunnitelma valmistuu syyskuun lopussa.
 - Kaupunginvaltuusto käsittelee suunnitelmaa iltakoulussa 3.10.2024
 - Kaupunginhallitus lähettää suunnitelman vaihtoehtoiseen lausunnoille 7.10.2024 kokouksessa. Suunnitelmaa käsitellään loka-marraskuun aikana jaostoissa ja lautakunnissa.
 - Asukkaille järjestetään info- ja keskustelutilaisuus 10.10.2024.
 - Henkilöstöä informoidaan asian etenemisestä.
-
- Kaupunginjohtajan esitys palveluverkkosuunnitelmasta julkaistaan lautakuntien lausuntojen jälkeen marraskuun puolivälin jälkeen.
 - Kaupunginvaltuuston on tarkoitus päättää palveluverkkoratkaisusta ja vuoden 2025 talousarviosta kokouksessaan 11.12.2024.

Lautakuntien lausuntokierros

Lausunto palveluverkkosuunnitelmasta pyydetään ainakin:

- Kasvun ja oppimisen lautakunnalta ja koulutusjaostoilta
- Kaupunkikehityslautakunnalta
- Elinvoimalautakunnalta
- Nuorisovaltuustolta
- Vanhusneuvostolta
- Vammaisneuvostolta

PORVOO BORGÅ

PORVOO BORGÅ